

19.10.25

מינים נדירים ומאוימים של חרקים בעין פית

לכבוד ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת

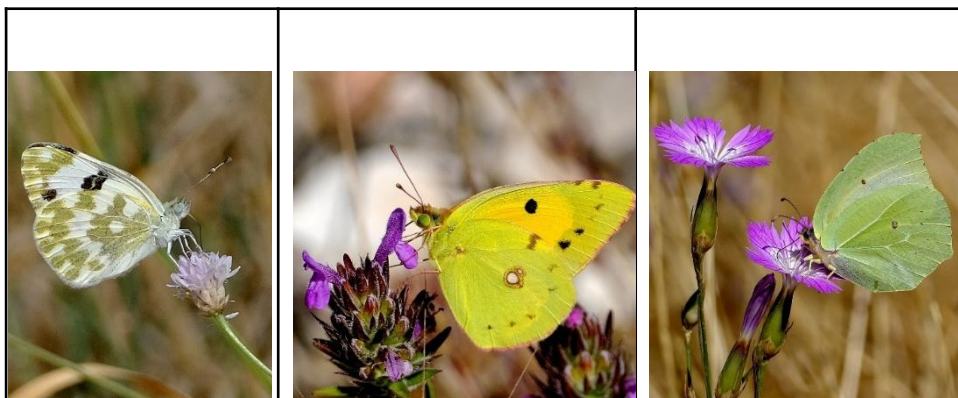
אוניברסיטת תל אביב
קלאוזנר 12, ת.ד. 39040
תל אביב 6139001
SMNH.TAU.AC.IL

המעבדה
האנטומולוגית
לאקולוגיה
יישומית

המעין עין פית, חלקו העליון של נחל פרע הזורם ממנו וסביבות הכפר עין פית מהווים מערכת אקולוגית ייחודית שמשלבת מיני צמחים ובעלי חיים של הבתות ויערות הפארק של מורדות רמת הגולן מחד עם מינים של בוסתני הכפר ומינים של מעיינות וגדות נחלים מאידך.

אנחנו מתמחים בחרקים ולכן נפרט לגבי כמה קבוצות שלהם. באזור כמעט לא נערכו סקרים מסודרים בגלל היותו שטח אש, אבל מתצפיות אקראיות אנחנו יודעים שיש כאן עושר רב של מינים, רבים מהם מינים נדירים או בסכנת הכחדה.

פרפרי יום מ-13 מינים שונים נצפו בעין פית ובסביבתו הקרובה, עושר רב בהתחשב במיעוט התצפיות האקראיות במקום. בתוך רשימת המינים הזו יש 6 מינים המצויים בסכנת הכחדה: חלקם מינים נפוצים שיש ירידה משמעותית במספריהם בשנים האחרונות (לבנין הרכפה, צהבוני התלתן ולימוני האשחר), וחלקם מינים נדירים שנצפו במקומות מועטים (סטירית סומית, כתום כנף צהוב).

בתמונה למעלה (מימין לשמאל): לימוני האשחר, צהבוני התלתן ולבנין הרכפה.

בתמונה למעלה (מימין לשמאל): כתום כנף צהוב, סטירית סומית.

נמלה נדירה, המצויה בסכנת הכחדה, שנמצאת באזור עין פית היא קטיפנית האלון. זוהי נמלה מאוד אטרקטיבית ובעלת חשיבות יוצאת דופן במערכת האקולוגית של גדות נחלים, כיוון שהיא מקננת בחללי עצים גדולים בגדות נחלים ומגינה על העצים מפגיעות שונות של חרקים אחרים. תפוצת הנמלה בישראל מוגבלת לעמק החולה ומקורות הירדן, וגם כאן היא נדירה ומאויימת על ידי התיבשות נחלים, שריפת עצים (בשל רשלנות מטיילים או מלחמה) והתפשטות נמלת האש ברחבי אזור תפוצתה. עין פית הוא אחד משני מקומות בלבד

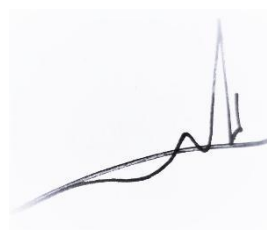
במורדות רמת הגולן בו נמצאו מושבות של המין.

בתמונה למעלה: קטיפנית האלון.

ההערכה היא שיש בעין פית עושר רב של מיני חיפושיות, אבל מקור המידע המהימן העיקרי הוא כמה תצפיות לילות שבהן נמצאו 6 מינים שונים של גחליליות (מתוך 8 המוכרים בישראל), אחד מהם כנראה חדש למדע. לאור הירידה הדרמטית במספרי הגחליליות בישראל בעשורים האחרונים והיעלמותן מאתרים רבים שבעבר נצפו בהן, הרי שעין פית, עם עושר המינים, המים הנקיים והיעדר זיהום האור, הוא "הוטספוט" חשוב ביותר של גחליליות.

בנית המתקן הצבאי ואימונים אינטנסיביים במקום צפויים לפגוע בצורה בלתי הפיכה בכל המינים הנ"ל וברבים אחרים. עין פית, כהוטספוט של מינים נדירים, ראוי להשמר ללא פגיעה.

בברכה,

גלעד בן צבי

מנהל המעבדה האנטומולוגית לאקולוגיה יישומית
מוזיאון הטבע ע"ש שטיינהרדט
אוניברסיטת תל אביב